

IRENA AMBROŻEWICZ

Cybulski Zygmunt, urodzony 16 lutego 1899 r. we Lwowie, syn inżyniera architekta Ludwika i Heleny ze Srokowskich, znajduje się na liście straconych z 15 grudnia 1943 roku.

3 grudnia 1943 Zygmunt Cybulski wyszedł o godzinie 17.30 z domu przy ul. Lwowskiej 17 m. 3 i nie wrócił więcej; zabrał go samochodem szofer Ignacy Kandulski i podwiózł do rogu ul. Kruczej i Nowogrodzkiej.

Zaraz wieczorem telefonowano z domu do komisarza (Komisarycznego Zarządu Zabezpieczonych Nieruchomości, gdzie Cybulski pracował jako urzędnik) dr. Sawy z zawiadomieniem o zaginięciu, ażeby biuro poczyniło kroki celem odszukania.

4 grudnia. Matka poprosiła o radę znajomego sprzed wojny Niemca, Frosta Oscara – ten doradził oddać sprawę adwokatowi Eitnerowi, którego on uprzedzi.

6 grudnia. Komisarz dr Sawa i siostra Cybulskiego byli u adwokata Eitnera. Siostra rozmawiała z zastępcą adwokata p. Koniarkiem.

7 grudnia. Rewizja w domu, dość pobieżna, zabrali jakieś notatki i legitymację sowiecką znajomego Cybulskiego. O rewizji zawiadomiono kancelarię adwokata Eitnera.

10 grudnia. Oddano paczkę na Pawiak, którą przyjęto i wydano kartę pobytu.

P. Frost obiecał zawiadomić kancelarię Eitnera.

11 grudnia. Matka Helena ze Srokowskich *I voto* Cybulska, *II voto* Łyszkowska i siostra Irena z Cybulskich Ambrożewicz, były u adwokata, który przez swego zastępcę p. Koniarka odmówił dalszego zajmowania się sprawą. Obie udały się do Komisarycznego Zarządu Zabezpieczonych Nieruchomości do p. Kruk-Olpińskiego z prośbą o szybą interwencję. P. Frost miał telefonować do dyrektora Fleminga, który był dyrektorem owego Komisarycznego Zarządu Zabezpieczonych Nieruchomości, gdzie śp. Zygmunt Cybulski, jak wyżej wspomniano, pracował.

Niezależnie od tego zwrócono się do brata szofera Stefana Kandulskiego, który rzekomo miał możliwości zwolnienia.

14 grudnia. Stefan Kandulski poprosił o zaświadczenie, podpisane przez dyrektora Komisarycznego Zarządu Fleminga, że Cybulski pracował i jest potrzebny. Takie zaświadczenie otrzymał.

15 grudnia. Stefan Kandulski telefonował, że obiecano mu zwolnienie Cybulskiego 15 lub 16. 17 grudnia rano w komisariacie przy ul. Krochmalnej zjawiła się siostra Zygmunta Cybulskiego z paczką odzieżową, którą przyjęto.

Tego samego dnia na liście rozstrzelanych z datą 15 grudnia 1943 roku, pod liczbą 101, znajduje się nazwisko Cybulski Zygmunt urodzony 16 lutego 1899. Nazwisko podano z omyłką: zamiast Cybulski jest Cibulski, co do reszty – zgodnie ze stanem faktycznym.

Adwokat Eitner i dyrektor Fleming zostali zastrzeleni kilka miesięcy później.

Stefan Kandulski pracował w firmie wyrobów gumowych „Piastów”, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi i zmarł 27 kwietnia 1944.

Ignacy Kandulski, szofer u dyrektora *Mineralber-Triebsgesellschaft* Stephaniego, pracował w firmie przez czas okupacji. Opowiadał o Stephanim, że całe noce spędza on w policji przy Al. Ujazdowskich róg Koszykowej i że jeździ na egzekucje i sam strzela do skazańców.

Kandulski Ignacy obecnie ma pracować w „Społem” w Poznaniu.

Oscar Frost wyjechał prawdopodobnie do Wiednia przed przesłuchaniem. Odniósł się do sprawy bardzo przychylnie.

Przypuszcza się, że Zygmunt Cybulski 3 grudnia zaszedł do restauracji „Węgierskiej” przy ul. Nowogrodzkiej, w którym to dniu miała tam być rewizja, dużo osób aresztowano, a restaurację zamknięto. Dodaję, iż fakt przyjęcia paczki odzieżowej w dniu 17 grudnia 1943 nie świadczy, że brat żył w tym czasie. Paczki odzieżowe w patronacie przyjmowano bez sprawdzenia, czy więzień jest.

Irena Ambrożewicz